

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: ویجی پراشاد
برگردان از: آمادور نویدی
۱۸ نومبر ۲۰۱۹

کودتا و ارتباط برکناری مورالس با صنعت لیتیوم در بولیوی

مورالس با کودتا برکنار شد، درحالی که مسئله لیتیوم در بولیوی بزرگ به نظر می‌رسد

مورالس، رئیس جمهور بولیوی در یک کودتای نظامی در ۱۰ نومبر برکنار شد. وی هم اکنون در مکزیکو به سر می‌برد. مورالس قبل از این که از ریاست خود برکنار شود، در پروژه ای بزرگ درگیر بود تا بتواند دموکراسی اقتصادی و اجتماعی را به کشورش بیاورد که برای مدت های طولانی تحت استثمار بوده است. مهم است که خاطرنشان شود که بولیوی متحمل مجموعه ای از کودتاها شده است، که اغلب آنها توسط ارتش و نخبگان، و به نیابت از شرکت های معدنی فراملی بوده اند. در آغاز، این ها در شرکت های قلع بودند، اما این امر دیگر هدف اصلی در بولیوی نیست. هدف اصلی ذخایر عظیم لیتیوم است، که برای ماشین های برقی بسیار حیاتی است.

مورالس در ۱۳ سال گذشته تلاش کرده بود که رابطه ای متفاوت بین کشور خود و منابع آن برقرار کند. او خواسته بود که منابع کشورش به نفع شرکت های معدنی فراملی باشد، بلکه ترجیح می داد که به نفع جمعیت کشورش باشد. بخشی از عملی کردن وعده و وعیدهای مورالس منجر به کاهش نرخ فقر بولیوی گشت، و جمعیت بولیوی قادر شد شاخص های اجتماعی خود را بهبود بخشد. ملی کردن منابع بولیوی همراه با استفاده از درآمد آن جهت تأمین اعتبار (سرمایه) برای توسعه اجتماعی کشور نقش مهمی ایفاء کرده است. رفتار دولت مورالس نسبت به شرکت های فراملی منجر به عکس العمل های زننده ای از سوی آنها شد، و بسیاری از آنها بولیوی را به دادگاه کشاندند.

بولیوی در طول چند سال گذشته تلاش کرده است که با سرمایه گذاری توسعه ذخایر لیتیوم خود را به گونه ای بالا ببرد که ثروت را برای جمعیت خود به کشور بیاورد. آلوارو گارسیا لنینرا، معاون رئیس جمهور گفته بود که «لیتیوم سوختی است که جهان را تغذیه خواهد کرد.» بولیوی که قادر نشد با شرکت های فراملی غربی معامله کند؛

تصمیم گرفت که با شرکت‌های چینی شراکت کند. این امر دولت مورالس را آسیب پذیر کرد، زیرا که او در یک جنگ سرد جدید بین غرب و چین گام برداشت. بدون توجه به این درگیری، کودتا علیه مورالس غیرقابل درک است.

درگیری با شرکت‌های فراملی

زمانی که ایوو مورالس و جنبش برای سوسیالیسم قدرت را در سال ۲۰۰۶ در دست گرفت، گفت، دولت بلافاصله با پیگیری، دهه‌ها سرقت توسط شرکت‌های معدنی فراملی را قطع نمود. دولت مورالس عملیات استخراج چندین معدن از شرکت‌های قدرت‌مند، مانند گلینکور، جیندال استیل و پاور، آنگلو ارجنتاین پان امریکن انرژی، و ساوت امریکن سیلور (اکنون ترای میتالز) را در دست گرفت (۱). این امر پیامی را برای شرکت‌های فراملی فرستاد که قرار نیست مانند گذشته به تجارت ادامه داد.

اما با این وجود، شرکت‌های بزرگ بر مبنای قراردادهای قدیمی در برخی از مناطق کشور ادامه دادند. برای مثال، شرکت فراملی کانادایی نقره امریکای جنوبی (۲) در سال ۲۰۰۳، و قبل از این که مورالس به قدرت برسد، شرکتی معدنی در مالدو خوتا (۳) ایجاد نمود، که برای استخراج نقره و ایندیوم (یک فلز خاکی نادر که در تلویزیون‌های صفحه تخت استفاده می‌گردد) بود. شرکت فراملی کانادایی نقره امریکای جنوبی سپس شروع به توسعه دسترسی خود به امتیازات بیش‌تری به سرزمینی کرد که ادعا می‌شد مسکن بومیان بولیوی بود، و آن‌ها استدلال می‌کردند که این شرکت مکان مقدس آن‌جا را نابود کرده و جو خشونت را نیز ترویج داده است.

در اوایل اگست ۲۰۱۲، دولت مورالس- مطابق با حکم مقام عالی کشور با شماره ۱۳۰۸- قرارداد با شرکت نقره امریکای جنوبی (تراپیتالز ماینینگ) را لغو نمود، و این شرکت متعاقباً از طریق قضاوت بین المللی جهت اخذ غرامت شکایت کرد. دولت جاستین ترودیو در کانادا- به عنوان بخشی از فشار بیش‌تر و به نمایندگی از شرکت‌های معدن کانادایی در امریکای جنوبی- فشار زیادی بر بولیوی وارد ساخت. در اگست ۲۰۱۹، تراپیتالز با دولت بولیوی با معامله ای به ارزش ۸/۲۵ میلیون دلار به توافق رسید، حدود یک‌دهم چیزی که قبلاً ادعای خسارت کرده بود.

جیندال استیل (۴)، یک شرکت فراملی هندی، که قراردادی قدیمی با معدن سنگ آهن از آل موتین بولیوی (۵) داشت، در سال ۲۰۰۷ توسط دولت مورالس از ادامه فعالیت متوقف شد. در جولای ۲۰۱۲، جیندال استیل قرارداد را ملغی نمود و برای سرمایه گذاری خود از طریق داوری جهانی خواهان جبران خسارت شد. در سال ۲۰۱۴، این شرکت توسط حکم اتاق بازرگانی بین الملل مستقر در پاریس مبلغ ۵/۲۲ میلیون به دست آورد. جیندال استیل برای شکایت دیگری علیه بولیوی، خواهان ۱۰۰ میلیون دلار خسارت بود.

دولت مورالس سه مؤسسه از شرکت معدن فراملی گلین کور (۶) مستقر در سوئیس را مصادره کرد؛ این‌ها شامل معادن قلع و روی و همچنین دو شرکت ذوب فلزات بودند. مصادره معادن زمانی صورت گرفت که شرکت فرعی گلینکور با خشونت با معدن چیان برخورد کرد.

خصمانه ترین، شکایت از پان امریکن (۷) بود که از دولت بولیوی برای مصادره سهام شرکت آنگلو-ارجنتاینی (۸) تولید کننده گاز طبیعی در چاکو (۹) مبلغ ۵/۱ میلیارد دلار خسارت می‌خواست، اما در سال ۲۰۱۴، بولیوی با ۳۵۷ میلیون دلار به شکایت خاتمه داد.

هزینه پرداخت خسارت‌ها بسیار هنگفت است. مقدار تخمین زده شده (۱۰) در سال ۲۰۱۴، جهت پرداخت‌های عمومی و خصوصی برای ملی کردن این بخش‌های کلیدی به حداقل ۹/۱ میلیارد دلار رسید (در آن زمان تولید ناخالص داخلی بولیوی ۲۸ میلیارد دلار بود).

در سال ۲۰۱۴، حتی فایننشال تایمز (۱۱) موافقت نمود که ستراتیژی مورالس کاملاً غیرمنطقی نیست. «اثبات موفقیت مدل اقتصادی مورالس اینست که از زمانی که او به قدرت رسیده، اندازه اقتصاد را سه برابر کرده است، در حالی که سلب مالکیت از شرکت‌های خارجی افزایش یافت.»

لیتیوم

ذخایر کلیدی بولیوی در لیتیوم است، که مورد نیاز ماشین‌های برقی است. بولیوی مدعی است که دارای ۷۰ درصد ذخایر لیتیوم جهان است، که اغلب در دشت‌های نمکی سالار دی یونی (۱۲) است. پیچیدگی معادن، تهیه و برداشت آن به این معناست که بولیوی قادر نشده است صنعت لیتیوم را به تنهایی گسترش دهد. بولیوی نیازمند سرمایه و افراد باتجربه و متخصص است.

دشت نمکی حدود ۱۲۰۰۰ پا (۳۶۰۰ متر) از سطح بحر بالاترست، و زیاد بارندگی دارد. و این امر استفاده خورشیدی جهت تبخیر را با مشکل روبه رو می‌کند. چنین راه‌های حل آسان‌تری در بیابان‌های آتاکاما در چیلی (۱۳)، و هومبر میوترو در ارجنتاین (۱۴) قابل استفاده است. برای بولیوی راه‌های حل فنی بیش‌تری مورد نیاز است، یعنی سرمایه‌گذاری بیش‌تری لازم است.

سیاست ملی کردن دولت مورالس و پیچیدگی جغرافیایی دشت سالار دو یونی چندین شرکت معدنی فراملی را فراری داد. ارامیت از فرانس (۱۵)، اف ام سی از آمریکا (۱۶) و پوسکو از کوریای جنوبی (۱۷) نتوانستند با بولیوی معامله کنند، در نتیجه، آن‌ها در حال حاضر در ارجنتاین مشغول به کار هستند.

مورالس روشن ساخت که هرگونه توسعه لیتیوم باید توسط کومیبول بولیوی (۱۸) - شرکت معدن ملی - و یاسیمینتوس دی لیتو بولیویانوس - وای ال بی (۱۹) - شرکت لیتیوم ملی خود - با حقوق برابر برای شرکاء انجام گیرد.

سال گذشته، شرکت آلمانی سیستم‌های ای سی آی (۲۰) توافق کرد که با بولیوی معامله کند. متعاقب شکایت ساکنان منطقه سالار دی یونی، مورالس این معامله را در ۲ نوامبر ۲۰۱۹ باطل نمود.

شرکت‌های چینی - مانند گروه تی بی ائی ای (۲۱)، و مهندسی ماشین آلات چینی (۲۲) - با یاسیمینتوس دی لیتو بولیویانوس - وای ال بی (۱۹) قرارداد بستند. گفته شده است که گروه لیتیوم تیانیکی چین (۲۳)، که در ارجنتاین کار می‌کند، در صدد است با یاسیمینتوس دی لیتو بولیویانوس - وای ال بی (۱۹) قرارداد ببندد. هردو سرمایه‌گذاری چینی و شرکت لیتو بولیوی در حال تمرین روش‌های جدید جهت هردو، استخراج معادن لیتیوم و سهم شدن در سود لیتیوم هستند. این ایده برای شرکت‌های بزرگ معدن فراملی غیرقابل قبول است که یک مجتمع اجتماعی جدید برای لیتیوم وجود داشته باشد.

هردو، شرکت‌های تسلا آمریکا (۲۴)، و مواد معدنی انرژی خالص کانادا (۲۵) جهت سهم شدن مستقیم در لیتیوم بولیوی علاقه وافری نشان دادند. اما آن‌ها شرایطی را که دولت مورالس در نظر می‌گرفت، قبول نداشتند. خود مورالس مانعی مسقیم جهت تصاحب دشت‌های لیتیوم به وسیله شرکت‌های فراملی غیرچینی بود. بنابراین، او می‌بایست برکنار می‌شد.

پس از کودتا، سهام شرکت تسلا به طور نجومی افزایش یافت.

درباره نویسنده:

ویجی پرشاد، مدیر ترای کونتننتال- انستیتیوی تحقیقات اجتماعی و سردبیر کتاب‌های جهان چپ است. او نویسنده همکار و خبرنگار اصلی در گلاب تروتر (جهان‌گرد)، پروژه انستیتیوی رسانه‌های مستقل است. او به طور مرتب برای رسانه‌های هندو، خط مقدم، نیوزکلیک، و بیرگون مقاله می‌نویسد.

برگردانده شده از:

Morales Ousted in Coup, as Lithium Question Looms Large in Bolivia

By Vijay Prashad

<http://www.informationclearinghouse.info/52542.htm>

زیرنویس‌ها:

-(۱)

Glencore, Jindal Steel & Power, Anglo-Argentine Pan American Energy, and South American Silver (now TriMetals Mining).

-(۲)

Canadian transnational firm South American Silver

-(۳)

Malku Khota for silver and indium (a rare earth metal used in flat-screen televisions)

-(۴)

Jindal Steel

-(۵)

Bolivia's El Mutún

-(۶)

Glencore

-(۷)

Pan American

-(۸)

Anglo-Argentinian company

-(۹)

Chaco

-(۱۰)

estimated

<https://www.ft.com/content/c1ae0c29-b834-3954-b639-685ddabf2c22>

-(١١)

Financial Times

-(١٢)

Salar de Uyuni salt flats

(١٣)

Chile's Atacama Desert

-(١٤)

Argentina's Hombre Muerto

-(١٥)

Eramet (France)

-(١٦)

FMC (United States)

-(١٧)

Posco (South Korea)

-(١٨)

Bolivia's Comibol

-(١٩)

Yacimientos de Litio Bolivianos (YLB)

-(٢٠)

Germany's ACI Systems

-(٢١)

TBEA Group

-(٢٢)

China Machinery Engineering

-(٢٣)

China Machinery Engineering

-(٢٤)

Tesla (United States)

-(٢٥)

Pure Energy Minerals (Canada)